

ת"פ 34070/11/15 - מדינת ישראל נגד סהיר חסן

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 34070-11-15 מדינת ישראל נ' חסן(עצור
בפיקוח)

בפני כבוד השופטת אורית וינשטיין
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

סהיר חסן (עצור בפיקוח)

הנאשמים

גזר דין

פתח דבר:

1. בעקבות הסדר טיעון אליו הגיעו הצדדים ביום 21.2.16 הודה הנאשם, יליד 1982, בעובדות כתב האישום המתוקן (במ/1) (להלן - **כתב האישום המתוקן**).

הנאשם הורשע, אפוא, על פי הודאתו, בעבירה של סחיטה באיומים, עבירה לפי סעיף 428 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן - **חוק העונשין**).

הצדדים לא הגיעו להסדר ביניהם לעניין העונש.

2. ביום 20.4.16 הוגש בעניינו של הנאשם תסקיר שירות המבחן (להלן - **התסקיר**). טיעוני באי כוח הצדדים לעניין העונש נשמעו ביום 1.5.16.

כתב האישום המתוקן:

3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן בין הנאשם לבין איאד שריף (להלן - **המתלונן**) ישנה היכרות מוקדמת.

במועדים הרלבנטיים לכתב האישום היה המתלונן חייב לנאשם סך של כחצי מיליון ₪ (להלן - **החוב**).

4. החל מחודש ספטמבר 2015, או בסמוך לכך, ולאחר שהמתלונן התקשה בהחזר החוב, במספר הזדמנויות, איים הנאשם על המתלונן בשיחות טלפוניות בהן אמר לו, כי אם לא יחזיר את החוב הוא יגיע אליו ויפגע בגופו וכן הטיל עליו אימה בכוונה להפחידו ולהניעו לשלם את החוב.

5. כתוצאה מאיומיו של הנאשם והטלת אימה כאמור, שילם המתלון לנאשם בחודש ספטמבר 2015 סך של 10,000 ₪ במזומן כהחזר חלק מהחוב, וכן נתן לו ארבעה שיקים על סך 30,000 ₪ כל אחד, משוכים מחשבון סבתו של המתלון, לתאריכים 30.9.15 (להלן - **השיק הראשון**), 30.10.15 (להלן - **השיק השני**), 30.11.15 ו- 30.12.15.

בהמשך, בסמוך לתאריך 30.9.15 שילם המתלון לנאשם 30,000 ₪ במזומן, וקיבל חזרה מהנאשם את השיק הראשון.

6. בסוף חודש אוקטובר, כשהמתלון התקשה בהחזר יתרת החוב, והשיק השני לא כובד על ידי הבנק, שב הנאשם ואיים על המתלון בשיחות טלפוניות בהן אמר לו שיפגע בגופו וכן הטיל עליו אימה בכוונה להניעו לשלם את יתרת החוב.

7. ביום 2.11.15 לפנות בוקר, ירה אדם שזהותו לא ידועה, לעבר ביתו של המתלון באבו סנאן (להלן - **הירי**).

8. ביום 3.11.15 סיפר המתלון לנאשם בשיחה טלפונית אודות הירי, והביע חשדו כי הנאשם מעורב בירי. בהמשך לכך, איים הנאשם על המתלון במספר שיחות טלפוניות כי יפגע בגופו של הנאשם והטיל עליו אימה. הנאשם אמר למתלון, בין היתר, באותן שיחות טלפוניות כי: "טוב מאוד שירו לבית... הפעם הזו לא יהיה ירי, יהיה רצח."

בשיחה אחרת מאותו יום אמר הנאשם למתלון: "אם אתה לא בא היום אין בעיות... אני אעשה סרט כל יום בלילה". ובשיחה נוספת אמר הנאשם למתלון: "אני מזיין אותך היום, ומה שקרה אתמול יקרה כל יום אצלך."

כל זאת עשה הנאשם בכוונה להפחיד את המתלון ולהניעו לשלם את יתרת החוב.

9. ביום 4.11.15, בהנחיית משטרת ישראל ובתיאום עמה, נפגש המתלון עם הנאשם בבית קפה בכרמיאל (להלן - **המפגש**). במהלך המפגש איים הנאשם על המתלון כי אם לא ישלם את יתרת החוב, הוא יפגע בגופו של המתלון, וכן הטיל עליו אימה, בכך שאמר למתלון, בין היתר: "איאד, אני אירה בך"; "איאד, תדע לך אם אני נעצר, על כל יום שאני נעצר אתה תשלם 100 אלף, וגם אם חאוזה אני רוצה לקחת אותם ממך"; ובהמשך: "בסופו של דבר, דלת הכלא תפתח, אבל אז אתה תספוג". כמו כן איים הנאשם, כי אם יהיה במעצר, "ירו בכל הבית". כל זאת עשה הנאשם בכוונה להפחיד את המתלון ולהניעו לשלם את יתרת החוב.

10. כתוצאה ממעשיו של הנאשם הנ"ל, החזיר המתלון לנאשם במהלך המפגש, שני שיקים שקיבל בעבר מהנאשם ע"ס 9,000 ₪, שלא כובדו על ידי הבנק, כחלק מהחזר החוב לנאשם.

בתום המפגש, נעצר הנאשם על ידי שוטרי משטרת ישראל.

תסקיר שירות המבחן:

11. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם, בן 33, תושב כפר סאג'ור, נשוי עם שני ילדים קטנים, בעל

השכלה תיכונית, התגייס לצבא, שירת בחיל הים ושוחרר לפני תום תקופת השירות מטעמים רפואיים. הנאשם הינו השישי מבין שבעה אחים ותיאר משפחה חמה ותומכת.

טרם האירועים נשוא כתב האישום המתוקן ומאז שנת 2009 עבד כחלפן כספים בכרמיאל, בעסק השייך לבני משפחת מוצאה של אשתו.

12. הנאשם הודה פורמאלית בפני שירות המבחן בביצוע העבירה נשוא כתב האישום המתוקן, אך הפחית ממשמעותה הפלילית בהסבריו. לדבריו, קיימת היכרות מוקדמת בינו לבין המתלון, תחילה כלקוח ולאחר מכן נרקם קשר חברותי ביניהם. הנאשם טען כי חתם על ערבות כספית עבור המתלון בסך של חצי מיליון ₪ ומאחר והמתלון התקשה להחזיר את החוב נאלץ הנאשם בהיותו הערב לשלם את החוב. קשייו של המתלון לעמוד בהחזר החוב לנאשם הובילו למתחים ביניהם. המתלון תיאר פגיעה משמעותית במצבה הכלכלי של משפחתו בשל החובות אליהם נקלע בגין ערבותו, דבר שהניע אותו לפעול באופן אימפולסיבי להשגת מטרתו והחזרת כספו באמצעות איומים חוזרים ונשנים כלפי המתלון וביצוע המתואר בכתב האישום המתוקן.

הנאשם הביע בפני שירות המבחן צער וחרטה על ביצוע העבירה וגילה אמפטיה כלפי הנזק והמתח הרגשי שגרם למתלון והביע רצונו לבקש סליחתו. עוד הביע הנאשם נכונות להשתלב בהליך טיפולי במסגרת שירות המבחן לצורך בחינת המניעים הרגשיים שגרמו לביצוע העבירה ולרכישת כלים להתמודדות במצבי לחץ ומשבר, על אף טענתו כי המעצר וההליך פלילי והשלכותיו על אורח חייו היו גורם מרתיע מפני ביצוע עבירות דומות בעתיד.

13. שירות המבחן התרשם כי הנאשם בעל יכולות וורבליות וקוגניטיביות תקינות, אשר ניהל אורח חיים נורמטיבי טרם הסתבכותו בעבירה נשוא כתב האישום המתוקן, שמר על יציבות ורצף תעסוקתי, ללא עבר פלילי קודם, שגדל במשפחה שסיפקה עבורו מענה רגשי וכלכלי.

אף כי ניכר בנאשם כי הוא הצליח להפנים את חומרת מעשיו ולגלות אמפתיה לנזק שגרם למתלון, הרי שמנגד הרושם שהנאשם עשה על שירות המבחן הוא של אדם שמשתמש לרוב באידיאליזציה בתיאור אורחות חייו וקשריו החברתיים והמשפחתיים- אשר יוצר פער אל מול התנהלותו על פי כתב האישום המתוקן. פער זה הותיר רושם כי רב הנסתר על הגלוי ביחס לאופן בו הנאשם מנהל את חייו, ואף כי הודה במעשים המיוחסים לו הרי שהוא ממזער את המשמעות הפלילית של מעשיו ומשליך את האחריות על המניעים שגרמו לו להתנהג כפי שהתנהג.

עובדת התנהגותו בעלת האופי של הטרדה מאיימת ובתדירות גבוהה מעידה על כך שלנאשם יכולות מוגבלות של ויסות עצמי של דחפיו, שכאשר נקלע למצבי לחץ מתקשה להתמודד עמן ונוטה לחפש אלטרנטיבות באופן אימפולסיבי.

14. שירות המבחן העריך אפוא כי גורמי הסיכון להישנות עבירות דומות גוברים על הסיכוי לשיקומו. על כן, לא הומלצו חלופות ענישה או שיקום במסגרת הקהילה. שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם עונש מוחשי וקונקרטי, שבאם יוטל עליו לרצותו בין כתלי הכלא, הומלץ כי הנאשם ישולב בהליך טיפולי שם, ככל שיביע רצון לכך.

טיעוני המאשימה:

ב"כ המאשימה הגיש טיעונים לעונש בכתב (ת/1) וצירף פסיקה אליה הפנה, כדלקמן:

15. הודגשה החומרה של עבירות הסחיטה, המתבטאת בתוצאותיהן - השגת רווחים קלים שלא כדין, תוך הטלת אימה ופחד עד כדי חשש לחייהם של קורבנות העבירה ובני משפחותיהם. הערך החברתי הנפגע כתוצאה ממעשים שכאלו הוא הערך של האוטונומיה של הפרט והרצון החופשי כמו גם זכות הקניין.

עבירות של סחיטה באיומים הן נפוצות וקשה לגלותן בשל חששם של קורבנות העבירה לפנות לרשויות החוק.

16. יש לשקול לחומרא, מבחינת נסיבות העבירה, את העובדה כי הנאשם נקט באיומים בוטים ומכוערים כלפי המתלונן במשך תקופה ממושכת, תוך שהוא מנצל את העובדה כי נורו יריות על ידי אחר לעבר ביתו של המתלונן, על מנת לאיים על המתלונן ואף להניאו מלהתלונן במשטרה. נסיבה נוספת לחומרא היא כי בשל האיומים העביר המתלונן כספים רבים והמחאות לנאשם.

17. אין לתת משקל לקולא לכך שהנאשם סחט את המתלונן כדי להניעו לשלם את חובו כלפיו, וזאת נוכח הנזק שנגרם למתלונן ולחברה כתוצאה ממעשי הנאשם. הקלה בעונשו של הנאשם בשל החוב של המתלונן כלפיו, עשויה להעביר מסר בדבר התרת עשיית דין עצמי.

18. מתחם העונש ההולם לעבירות אותן ביצע הנאשם נע בין 24 ל- 48 חודשי מאסר בפועל.

19. לנאשם אין הרשעות קודמות, אך אין בכך כדי להצדיק הקלה משמעותית בעונשו ובוודאי שאין להצדיק חריגה מהמתחם לצורך שיקום. ממילא, בתסקיר צוין הסיכון הנשקף מהנאשם ולא נכללה המלצה טיפולית, אלא המלצה על ענישה מוחשית וקונקרטית.

20. במקרים דומים שנדונו בפסיקה נגזרו עונשי מאסר משמעותיים, אשר צריכים להיות נקודת המוצא של בית המשפט בבואו לגזור את דינו של הנאשם.

כך, נקבע מתחם עונש הולם של 18-42 חודשי מאסר בפועל בגין כל אישום של סחיטה באיומים בת"פ 23132-03-14 מדינת ישראל נ' יאסין;

עונש מאסר של 15 חודשי מאסר בפועל הוטל על נאשם בעבירת סחיטה באיומים בע"פ 602/02 אוחנינה נ' מדינת ישראל;

בת"פ 13913-08-12 מדינת ישראל נ' שריק ואח' נקבע מתחם עונש הולם בגין עבירת סחיטה באיומים ועבירות נלוות של 24 עד 48 חודשי מאסר בפועל, והוטלו על הנאשם באותה פרשה 36 חודשי מאסר בפועל.

21. על כן, ראוי כי ייגזר עונשו של הנאשם למאסר בפועל ברף האמצעי של המתחם תוך התחשבות בצורך גם בהרתעת הרבים, וכן יש להטיל על הנאשם מאסר על תנאי משמעותי, קנס ופיצוי. בעניין הקנס יש להחמיר הואיל והעבירות בוצעו מתוך מניע כלכלי.

טיעוני ההגנה:

ב"כ הנאשם טען טיעונו בעל פה כדלקמן:

22. מדובר בהרשעה על עבירה אחת, על כן משברור כי מדובר באירוע אחד יש לפנות לפי תיקון 113 לחוק העונשין ישירות לקביעת מתחם העונש ההולם.
23. אין להקל ראש בעבירה בה הורשע הנאשם, וברור כי קיים אינטרס להגן על גופם ורכושם של אזרחים - גם אלו שהינם תמימים וגם אלו שאינם כה תמימים - אך נסיבותיו של תיק זה הן מיוחדות, שכן המתלונן חייב היה לנאשם ולחברה בה עבד חוב של קרוב ל- 600,000 ₪.
- העבירה בה הורשע הנאשם אינה מן החמורות בהשוואה לעבירות אחרות של סחיטה באיומים.
24. הפסיקה אליה הפנה ב"כ המאשימה אינה דומה בנסיבותיה העובדתיות לנסיבות מקרהו של הנאשם.
25. ב"כ הנאשם הפנה לשלושה פסקי דין בהם הושתו עונשים של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. יש לקבוע מתחם עונש הולם בנסיבות התיק הנדון של בין 400 שעות של"צ וטיפול על ידי שירות המבחן ל- 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.
26. קיימת היכרות מוקדמת בין המתלונן לנאשם והרקע לחוב הכספי הוא "עוקץ" שעקץ המתלונן את הנאשם בסכום של מעל חצי מיליון ₪. הנאשם נתן אמונו במתלונן וזה האחרון גרם לו לחורבן בית, להרס כלכלי וכמעט לגירושיו מאשתו. הנאשם שילם מחיר כבד בכך שאיבד את מקום עבודתו בעסק ששייך למשפחת אשתו, והוריו ואחיו נאלצים לשלם את סכום החוב לחברה בה עבד.
27. הנאשם אמנם התבטא בצורה לא נעימה כלפי המתלונן, אך לא פגע בו פיזית ולא הפעיל נגדו אלימות. הנאשם טעה בצורת הדיבור שלו והוא מבין כיום את חומרת מעשיו.
28. התסקיר שניתן על ידי שירות המבחן אינו ברור, ויש אמירות סותרות. על כן יש להחזיר את הנאשם לביצוע תסקיר משלים.
29. הנאשם נשוי ולו ילדים בגילאים קטנים, וזו הסתבכותו הראשונה, עליה שילם גם מחיר כלכלי, חברתי ומשפחתי כבד. משפחתו של הנאשם היא משפחה דרוזית מכובדת, אשר סבו היה הקצין הדרוזי הראשון בצה"ל, אחיו ובן דודו הם קצינים אף הם בצה"ל.
30. הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה וחסך מזמנו של בית המשפט והביע חרטה עמוקה. על כן, בנסיבות התיק ונסיבותיו האישיות של הנאשם יש מקום לחרוג לקולא ממתחם העונש הרגיל הקבוע בעבירות חמורות יותר, כאשר לא קיימת כל הכרות בין מתלונן לנאשם.
- ב"כ הנאשם הפנה לפסק דינו של בית המשפט העליון בע"פ 7768/15 פלוני נ' מדינת ישראל, אשר ניתן אך לפני מספר ימים, ביום 20.4.16, בו דן בית המשפט העליון בשאלה מה דינו של מעצר בפיקוח אלקטרוני לעניין ניכוי ימי מעצר מתקופת המאסר שהוטלה על אדם, וזאת בעקבות כניסתו לתוקף של החוק לפיקוח אלקטרוני על עצור ועל אסיר משוחרר על תנאי (תיקוני חקיקה), התשע"ה - 2014.

ב"כ הנאשם טען, כי הגם שנקבע על ידי בית המשפט העליון כי אין לנכות ימי מעצר באיזוק אלקטרוני

מתקופת המאסר הנגזרת על נאשם, הרי בכל זאת יש לקחת את הנתון של משך הזמן בו נתון היה הנאשם באיזוק אלקטרוני כשיקול לקולא בגזירת דינו.

נמסר כי הנאשם היה 3 חודשים במעצר באיזוק אלקטרוני בביתו עם חלונות התאווורות.

על כן, יש להטיל על הנאשם מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, ענישה מותנית וקנס.

31. הנאשם, שניתנה לו זכות המילה האחרונה, אמר כי הוא מתחרט על העבירה שעשה שפגעה בו ובבני משפחתו והוא מתנצל. הנאשם ביקש את התחשבות בית המשפט, כי הוא נשוי ויש לו שני ילדים וכמעט הגיע לגירושין בגלל האירוע.

דין:

32. במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, שעניינו הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, נקבע בסעיף 40ב העיקרון המנחה בענישה - הוא עקרון ההלימה, לפיו נדרש כי יתקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

סעיף 40ג לחוק העונשין קובע כי מתחם העונש ההולם ייקבע תוך התחשבות "בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה".

33. סעיף 40ט לחוק העונשין קובע רשימה של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אשר בהתקיימן, או בהתקיים חלק מהן, יש כדי להשפיע על קביעת חומרת מעשה העבירה ועל אשמו של הנאשם ובכך על קביעת מתחם העונש ההולם.

ברשימה זו נכללת הנסיבה של תכנון שקדם לביצוע העבירה, חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה, הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה, הנזק שנגרם, הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה, יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעותו, לרבות בשל גילו, יכולתו של הנאשם להימנע ממעשה העבירה ומידת השליטה שלו על מעשהו, והקרבה לסייג של אחריות פלילית.

34. סעיף 40יא לחוק העונשין מתייחס לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, אשר לפיהן ייקבע עונשו הספציפי של הנאשם, בתוך מתחם העונש ההולם. בין נסיבות אלו נמנות, בין היתר, הנסיבות של פגיעת העונש בנאשם, לרבות בשל גילו, פגיעת העונש בבני משפחתו של הנאשם, הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשעתו, נטילת אחריות על ידי הנאשם על מעשיו וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב, שיתוף הפעולה עם רשויות אכיפת החוק, נסיבות חיים קשות של הנאשם שהיתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה, כמו גם עברו הפלילי של הנאשם או העדר עבר פלילי.

35. חריגה ממתחם העונש ההולם - לקולא או לחומרא - אפשרית בנסיבות הקבועות בסעיף 40ד לחוק העונשין (לקולא) משיקולי שיקום, ובסעיף 40ה לחוק העונשין (לחומרא) משיקולים של הגנה על שלום הציבור.

36. השלב הראשון במלאכתו של בית המשפט, על פי הוראות תיקון 113 לחוק העונשין, הוא בקביעה האם הרשעת הנאשם במספר עבירות מהווה אירוע אחד או מספר אירועים, אשר ביחס אליהם נדרשת

קביעה של מתחם ענישה הולם לכל אירוע בנפרד. רק לאחר מכן יקבע בית המשפט את מתחם העונש בהתאם לעקרון ההלימה כאמור לעיל, ובשלב האחרון יתייחס בית המשפט לנסיבות שאינן קשורות לעבירה ולנסיבות ביצועה, אלא לנסיבות האישיות של הנאשם.

37. במקרה הנדון, אין מחלוקת כי מדובר באירוע אחד, הגם שהתמשך על פני תקופה. המאשימה לא טענה כלל בעניין זה, וממילא, לטעמי, הגם שמדובר מספר מקרים של שיחות טלפון בהם איים הנאשם על המתלונן, כפי המפורט בכתב האישום המתוקן, ועל פני תקופה שמחודש ספטמבר 2015 עד תחילת חודש נובמבר 2015, הרי שמדובר ב"מסכת עבריינית אחת" שקשורה ב"קשר הדוק" לגביית החוב שחייב היה המתלונן לנאשם ועל כן יש לראות בכך משום אירוע אחד.

ראו ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל [פורסם ב"נבו" 29.10.2014].

על כן, בהתאם להוראות סעיף 40(א) לחוק העונשין ייקבע במסגרת גזר דין זה מתחם ענישה הולם אחד לאירוע נשוא כתב האישום המתוקן.

קביעת מתחם העונש ההולם:

38. מעשיו של הנאשם פגעו בערכים החברתיים המוגנים של שמירה על שלמות גופו וביטחונו של המתלונן, כמו גם באוטונומיה ובחופש הרצון שלו, חירות פעולתו ובזכות הקניין.

39. לא בכדי קבע אפוא המחוקק עונש מרבי של 9 שנות מאסר בגין עבירה לפי סעיף 428 סיפא לחוק העונשין.

נוכח חשיבותם הניכרת של הערכים המוגנים, חומרת הפגיעה בהם כתוצאה מביצוע עבירות של סחיטה באיומים ונוכח הקושי בחשיפתן של עבירות שכאלו, מחמת חששם של הנאשמים להתלונן פן יבולע להם, קבעה ההלכה הפסוקה מפי בית המשפט העליון כי עבירות אלו מחייבות ענישה משמעותית ומכבידה, על דרך של הטלת מאסרים משמעותיים בפועל, גם על נאשמים נטולי עבר פלילי. זאת, על מנת להביא הן לענישה ההולמת את המעשים והן להרתיע עבריינים בכוח, ולעודד את קורבנות העבירות לאזור עוז ולהתלונן.

נא ראו: ע"פ 10036/06 פהימה נ' מדינת ישראל;

וכן ע"פ 2745/06 מדינת ישראל נ' הרשקו, (28.6.2006);

ע"פ 6774/01 מדינת ישראל נ' אלעלווין (1.11.2001);

ע"פ 1106/11 מדינת ישראל נ' ואקנין (29.6.2011), שם נאמר:

"חומרתו של העונש המירבי שקבע המחוקק, יש בה כדי להצביע על סלידתו העמוקה מהעבירה. בעוד שעבירת האיומים "סתם" הקבועה בסעיף 192 לחוק העונשין, קובעת עונש מירבי של שלוש שנות מאסר, הרי שאם מתלווה לאיומים פגיעה בקניינו או בגופו של אדם, מתייצב רף הענישה המקסימאלי על 7 או 9 שנות מאסר. מדינה דמוקרטית, החורטת על דגלה

עקרונות של חופש וחירות, אינה יכולה לתת יד לגורם כלשהו אשר חפץ לעשות דין לעצמו, ולהשיג את מטרותיו תוך הפעלת אמצעי לחץ פסולים, ופגיעה בכבודו ובקניינו של האחר - ללא רשות. אין חולק איפוא על הקשר שבין האיסור המופיע בעבירה, לבין הזכויות המעוגנות בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

רף הענישה הגבוה שנקבע לעבירה, מהווה כלל מנחה בדבר העונש שיש לגזור על הדורסים את הוראות החוק ברגל גסה. סבורני, כי העונש שהושת על המשיב בבית משפט קמא אינו פוסע בשביל הענישה המתאימה, ולא משקף את חומרת מעשיו של המשיב. ראוי להזכיר את שאמר השופט א' א' לוי בע"פ 6774/01 מדינת ישראל נ' אלעלווין [פורסם בנבו] (1.11.2001), כי עבירת הסחיטה באיומים:

"היא למרבה הדאבה תופעה נפוצה, אך רק לעתים רחוקות אוזר הקורבן אומץ כדי לפנות לרשויות החוק, הואיל והוא חושש שידם של הסחטנים עלולה להשיג אותו במוקדם או במאוחר, מבלי שאנשי החוק יוכלו להושיעו. לפיכך, כשסוף סוף מעז מתלונן לבקש את הגנת החוק, יש לראות בכך הזדמנות לא רק להעניש את העבריין המסוים אשר נמצא כי חטא, אלא גם להעביר מסר לציבור בכלל, ולאלה שחוטאים בעבירות מן הסוג הזה בפרט, כי עבריינים בתחום זה עלולים לשלם על מעשיהם בדרך של שלילת חירותם לתקופה ארוכה. ענישה מסוג זה מטרתה איפוא משולבת, לתת ביטוי למידת הכיעור שבעבירה זו ולשאט הנפש שהיא מעוררת בלב השומע, והיא נועדה גם כדי לעודד את הקורבנות לשבור את קשר-השתיקה, ולהביא את דברם בפני רשויות החוק כדי לשים קץ לסחיטה בה הם נתונים".

40. יתר על כן, יחסה של הפסיקה לעבירות הסחיטה הוא כאל כעבירות בעלות "שפל מדרגה מוסרי מיוחד".

ראו ע"פ 1725/07 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה ה(4).

41. אמנם, ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה שבה הושתו על נאשמים בעבירות של סחיטה באיומים עונשים קלים החורגים ממדיניות הענישה המוצהרת הנ"ל של בית המשפט העליון. אך עיון בפסיקה זו מעלה כי העונשים שהושתו באותן מקרים הינם בשל נסיבות מיוחדות או שיקולי שיקום. יתר על כן, גזרי הדין אליהם הפנה ב"כ הנאשם הינם טרם תיקון 113 לחוק העונשין ונראה כי ניתנו תוך עירוב בין שיקולים הנוגעים לנסיבות העבירה עם נסיבות שאינן קשורות לביצועה וקשורות לנסיבות אישיות של הנאשם [ראו לעניין זה דברי כבוד השופטת א. ארבל בע"פ 1323/13 חסן נ' מדינת ישראל]

42. במקרה שבפני מדובר באירוע שהחל בחודש ספטמבר 2015 וסופו בחודש נובמבר 2015, עד מעצרו של הנאשם. דהיינו: המתלונן היה נתון לאיומים תדירים מצד הנאשם במשך תקופה של כחודשיים, בהם בשיחות טלפוניות איים הנאשם כי יפגע בגופו של המתלונן. איומים אלו הביאו לכך שהמתלונן מסר כספים לידי של הנאשם, חלק במזומן וחלק בשיקים מעותדים.

43. חומרה יתרה מצויה בעובדה כי הנאשם ניצל את העובדה כי נורו יריות על ביתו של המתלונן, על ידי מאן דהוא, בכדי להטיל אימה על המתלונן.

הנאשם "מינף" לצרכיו את עובדת הירי, גרם למתלונן לחשוב כי הוא קשור לאותו אירוע חמור, ואיים עליו כי בפעם הבאה לא יהיה רק ירי אלא תהיה פגיעה במתלונן עד כדי רציחתו. הנאשם אף איים על המתלונן כי יירה בו ובביתו. הכל כמפורט בכתב האישום המתוקן ובמטרה להניע את המתלונן להחזיר לו את החוב שהוא חייב לו.

44. איני יכולה לקבל כנסיבה לקולא, כפי עמדת ב"כ הנאשם, את העובדה כי מעשיו אלו נעשו אך ורק מתוך מטרה להניע את המתלונן לשלם לו את החוב שהמתלונן חייב לו. אכן, מצב דברים אליו נקלע אדם שערב לחברו ונדרש לשלם עבורו את חובו, ולאחר מכן מבקש הוא להיפרע את חובו מהחייב ואינו מצליח - הינו מצב דברים מתסכל.

אך בשום אופן אין מקום להסכים ולהסכין עם התנהגות דוגמת זו שננקטה על ידי הנאשם לצורך גביית החוב. התייחסות מקלה ומתן גיבוי לגביית חוב בדרכים של איומים וסחיטה אין להם מקום בחברה מתוקנת המכבדת את שלטון החוק ולא את שלטון החזק.

טענות מסוג זה אף נדחו על ידי בית המשפט העליון פעם אחר פעם.

נא ראו לעניין זה: ע"פ 2351/07 מדינת ישראל נ' גולאבדזה ואח' [פורסם בנבו, 12.11.2007]:

"זו התנהגות בריונית ומקוממת, שעל מנת להתריע מפניה יש להחמיר בעונשם של החוטאים בה. במקום לפנות לרשויות המתאימות ולהסתייע בהן, בהנחה שהיתה בידם עילה לכך, בחרו המשיבים לעשות דין לעצמם ועם כך לא ניתן להשלים."

45. ברי כי מעשיו של הנאשם מתוכננים ומכווני המטרה אליה חתר, גביית חובו מהמתלונן באמצעות איומים לפגיעה בגופו, לא כל שכן הניצול שניצל את הירי לעבר ביתו של המתלונן. זאת ועוד, הנאשם הינו בגיר, הבין היטב את משמעות מעשיו ואת הפסול בהם, אחראי לבדו לעבירה נשוא כתב האישום המתוקן והיה מודע לחלוטין להשלכות והשפעות התנהגותו על המתלונן ונקט בדרך זו על פני תקופה ממושכת.

אף כי טען סנגורו של הנאשם כי המעשים נעשו מתוך מצוקה, חוסר שיקול דעת וטעות - איני יכולה לקבל טענה שכזו נוכח עובדות כתב האישום המתוקן המעידות על אירוע מתמשך ולא רגעי.

46. לפיכך, מתחם העונש ההולם אינו יכול להיות כזה הכולל ריצוי מאסר בעבודות שירות, אלא מחייב ענישה של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח.

טווח הענישה הנהוג בעבירה נשוא כתב האישום הינו מגוון ותלוי במידה רבה בנסיבות ביצוע המעשים, אשר עשויות להיפרש על-פני דרגות חומרה שונות. מתחם הענישה ייקבע אפוא, מטבע הדברים, בהתאם לנסיבות הספציפיות של המעשים שבוצעו על ידי הנאשם שבפני ומידת חומרתם, שכן הענישה היא לעולם אינדיבידואלית.

בחינת מדיניות הענישה בעבירות דומות לעבירה בה הורשע הנאשם, מעלה כי בעבירות בהן נעשה שימוש באלימות פיזית עם עבירות נלוות נקבעו מתחמי ענישה של 18-42 חודשי מאסר בפועל או 24 עד 48 חודשי מאסר בפועל [ראו למשל: ע"פ 3654/08 מדינת ישראל נ' אלכסנדר גופמן; ע"פ 357/15 כעאבנה נ' מדינת ישראל; ת"פ 55487-03-15 מדינת ישראל נ' סעיד מרעי; ת"פ 23132-03-14 מדינת ישראל נ' יאסין; ת"פ 13913-08-12 מדינת ישראל נ' שריקר], ואילו בעבירות לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין או כאשר לא נעשה שימוש באלימות פיזית ממשית נקבע מתחם ענישה של 8-24 חודשי מאסר בפועל [ראו למשל: ע"פ 8591/10 מדינת ישראל נ' נחום; ת"פ 5950/09 מדינת ישראל נ' אריה אלפרון; ת"פ 8655-08-11 מדינת ישראל נ' בנימין שלמה; ת"פ 23195-02-12 מדינת ישראל נ' ברוך בוקל ואח']

47. נתתי את הדעת לערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה על ידי הנאשם, לעובדה כי מדובר באירוע שהתמשך על פני מספר חודשים, לתדירות האיומים ועוצמתם וכן לעובדה כי הנאשם, הגם שלא נקט באלימות פיזית בעצמו, הרי שעשה שימוש באירוע הירי לצורך סחיטת המתלונן, כך שיש לראות בכך כסוג של נקיטת אלימות על ידי הנאשם, למצער בעקיפין. נתתי גם דעתי לנסיבות ביצוע העבירה וכן למדיניות הענישה הנהוגה, המלמדת על קיום קשת רחבה של עונשים בגין עבירות דוגמת העבירה נשוא כתב האישום המתוקן. על יסוד שיקולים אלה הגעתי לכלל מסקנה כי מתחם העונש ההולם בתיק זה נע בין עונש של 10 חודשי מאסר בפועל לבין עונש של 30 חודשי מאסר בפועל.

גזירת עונשו של הנאשם:

48. גזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש שנקבע, תעשה בהתחשב בנסיבות נוספות שאינן קשורות בביצוע העבירה, בהתאם להוראת סעיף 40א לחוק העונשין.

במסגרת שיקולי קביעת עונשו של הנאשם שבפני יילקחו בחשבון גם נסיבותיו האישיות של הנאשם.

49. בבואי לגזור את עונשו של הנאשם לקחתי בחשבון לקולא את הודייתו של הנאשם בשלב מוקדם, שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי וגלומה בה אף נטילת אחריות מצד הנאשם.

נתתי דעתי להבעת החרטה מצד הנאשם, כמו גם לעובדה כי לנאשם אין עבר פלילי קודם.

50. לקחתי בחשבון את הפגיעה הכלכלית והאישית שחוזה הנאשם בשל אי תשלום החוב על ידי המתלונן, את העובדה כי לנאשם אישה ושני ילדים קטנים וכי תהא השפעה משמעותית על בני משפחתו של הנאשם בשל העונש שיוטל עליו.

51. מנגד, יש ליתן את הדעת לאמור בתסקיר שירות המבחן בדבר הפער שבין תיאור הנאשם את אורחות חייו לבין המעשים בהם הורשע על פי כתב האישום המתוקן, המצביע על כך כי רב הנסתר על הנגלה אצל הנאשם. עוד יש לתת את הדעת לאמור בתסקיר, לפיו בצד הודאתו של הנאשם הוא משליך את האחריות על אחרים וממזער מהמשמעות הפלילית של מעשיו. עוד יש ליתן משקל להערכתו של שירות המבחן בדבר הסיכון להישנות עבירות דומות הגובר על סיכויי שיקומו של הנאשם ועל העדר המלצה לחלופות ענישה או שיקום, כאשר שירות המבחן ממליץ על ענישה מוחשית וקונקרטית. כל אלה פועלים לחומרה.

אציין, כי איני מקבלת את טענת ב"כ הנאשם לפיה קיימות סתירות בתסקיר. שירות המבחן אך מציין את הפערים בהתנהלותו של הנאשם, ואת הקוטביות שבין תיאור חייו של הנאשם לעומת התנהלותו מושא כתב האישום. מכאן, שאין מקום לטיעון שהושמע בדבר צורך בתסקיר משלים, וממילא לא הוגשה בקשה כזו מבעוד מועד ואיני מוצאת לה בסיס ענייני.

52. נתתי דעתי לטענת ב"כ הנאשם לפיה יש להתחשב בעובדה כי הנאשם שהה במעצר בתנאי איזוק אלקטרוני ולהפנייה שהפנה לפסק הדין בעניין ע"פ 7768/15.

אציין, כי בית המשפט העליון קבע באותה פרשה הלכה לפיה אין לנכות את ימי המעצר בפיקוח אלקטרוני בהיותם דומים למעצר בית, שמהווה מגבלה על החירות אך לא שלילת חירות של נאשם. עם זאת, ניתן להתחשב באורך התקופה שבה נאשם במעצר בתנאי איזוק כשיקול לקולא בגזירת העונש.

עוד ובנוסף נקבע על ידי בית המשפט העליון כי ההתחשבות תיעשה בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה, תוך שיש לתת את הדעת לאורך תקופת המעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני, להיקף ההגבלה על חירות הנאשם, לריחוקו של מקום המעצר בפיקוח אלקטרוני מביתו, ממשפחתו וממרכז חייו של הנאשם.

53. יישומם של קריטריונים אלו למקרהו של הנאשם, אשר שהה במעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני לתקופה של כשלושה חודשים, בביתו שלו, עם חלונות התאווררות - מוביל למסקנה כי יש לתת משקל מועט לשהיית הנאשם במעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני בעת גזירת דינו.

סוף דבר:

54. לאחר שנתתי דעתי למכלול הטענות שהעלו באי כוח הצדדים, ולאחר ששקלתי את השיקולים הן לקולא והן לחומרא, כמפורט לעיל, החלטתי לפיכך להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 16 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו של הנאשם מיום 4/11/15 עד יום 16/12/15.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור תוך 3 שנים ממועד שחרורו מהכלא עבירה לפי סעיף 428 לחוק העונשין או עבירת אלימות או רכוש לפי חוק העונשין ויורשע בגינה.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור תוך 3 שנים ממועד שחרורו מהכלא עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון ויורשע בגינה.

ד. קנס בסך 5,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם על ידי הנאשם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים בסך של 500 ₪ כל אחד, החל ביום 1.9.16 ועד לתשלום מלוא הקנס. לא ישולמו שני תשלומים במועד, יעמוד כל סכום הקנס לתשלום מידי.

נוכח עמדת שירות המבחן בתסקיר הממליצה על שילובו של הנאשם בהליך טיפולי בין כתלי הכלא, חזקה על שירות בתי הסוהר כי יעשה כל שניתן על מנת לשלב את הנאשם בהקדם האפשרי במסגרת

טיפולית מתאימה בין כותלי הכלא במהלך תקופת מאסרו, זאת ככל שהנאשם ישתף פעולה ויימצא מתאים לכך.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן היום, ב' אייר תשע"ו, 10 מאי 2016, בנוכחות ב"כ המאשימה עו"ד מוחמד מולא, ב"כ הנאשם עו"ד שאדי חסן והנאשם בעצמו.